

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.682/2015/5. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Czirmes György ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos I. rendű, **II.rendű felperes neve (címe)**, szám alatti lakos II. rendű, **III.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos III. rendű és **IV.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos IV. rendű felpereseknek – a dr. Földházi Zsolt ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2015. június 19. napján kelt 23.P.20.744/2014/18. számú ítélete ellen a felperesek részéről 19. sorsszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi az I-IV. rendű felpereseket, 15 nap alatt egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 500.000,- (Ötszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget, valamint az államnak – külön felhívásra – 2.500.000,- (Kettőmillió-ötszázezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Az alperes jogelődje, a "**B**" Zrt. és az időközben felszámolás alá került "**C**" Kft. „f.a.” között 2008. október 2. napján HIT ... számon kölcsönszerződés jött létre, melynek alapján az alperesi jogelőd 190.000.000,- Ft kölcsönt folyósított a társaságnak. A szerződés biztosítékaul az adós tulajdonát képező ingatlanokra keretbiztosítéki jelzálogjogot és vételi jogot alapítottak az alperesi jogelőd javára, emellett az adós kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeinek teljesítéséért a felperesek – garancia szerződés elnevezéssel – készfizető kezességet vállaltak.

Miután a kölcsönszerződést a felek 2009. június 4-én módosították, a felperesek és az alperes jogelődje újabb készfizető kezességi szerződést kötöttek közjegyzői okiratba foglaltan, melyben a kölcsön összegét ugyancsak 190.000.000,- Ft-ban tüntették fel.

Az alperes a kölcsönszerződést súlyos szerződésszegésére hivatkozással 2010. szeptember 6-án azonnali hatállyal felmondta.

A Szegedi Törvényszéken 7.G.40.167/2011. számon a felperesek, valamint a "**C**" Kft. „f.a.” és a "**D**" Kft. pert indított jelen az alperes számadásra kötelezése valamint az általuk készített elszámolás helyességének megállapítása iránt. Keresetüket egyebek között a kölcsönszerződés részbeni érvénytelenségére alapították. A Szegedi Törvényszék keresetet elutasító ítéletét a Szegedi Ítéltábla Gf.I.30.244/2012/4. számú ítéletével helybenhagyta, a jogerős ítéletet a Kúria a Gfv.VII.30.244/2014/2. számú ítéletével hatályában fenntartotta. A jogerős ítélet indokolása szerint a kölcsönszerződés – a mellékkötelezettségeket rögzítő megállapodásokra is kiterjedően – nem

minősül fogyasztói szerződésnek.

A felperesek pontosított keresetükben elsődlegesen a felmondás érvénytelenségének megállapítását, másodlagosan a kölcsönszerződés semmisségének megállapítását kérték.

Elsődleges kereseti kérelmük alátámasztásául azzal érveltek, hogy az IMF és a Magyar Állam között 2008-ban létrejött megállapodás alapján az alperesnek módja lett volna az államtól, mint garantortól a megemelkedett törlesztőrészletek arányos részét lehívni, csökkentve ezzel az adós terheit, aminek elmulasztása – megítélésük szerint – az adós késedelmét kizáró jogosulti késedelemként és a Ptk. 4. §-ában foglalt együttműködési alapelv megsértéseként értékelhető. Utaltak a Ptk. 205. § (2) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettség megsértésére is. Megkeresett bíróság útján indítványozták az MNB volt alelnökének tanúkenti meghallgatását arra nézve, hogy 2005-ben értesítette a hazai bankokat a devizaalapú hitelek veszélyeiről és következményeiről.

Másodlagos kereseti kérelmüket a Ptk. 239/A. § (1) bekezdésére alapították, jogkövetkezmények levonása nélkül kérve a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását. Indokolásul arra hivatkoztak, hogy a szerződés tárgya, azaz a kölcsön összege nem került egyértelműen meghatározásra, miután azt a deviza árfolyamváltozása, a deviza árfolyamrés-változása, illetve a költségek befolyásolják. Véleményük szerint emiatt a szerződés a Ptk. 523. § (1) bekezdésébe ütközik, illetőleg akaratihibás, következésképpen semmis.

Az alperes védekezésében elsődlegesen a per megszüntetését kérte arra hivatkozva, hogy a felperesek jelen perben érvényesített követelése ítélt dolog a Szegedi Ítéltábla a Gf.I.30.244/2012/4. számú valamint a Kúria Gfv.VII.30.244/2014/2. számú ítéletében foglaltakra tekintettel. Érdemi – másodlagos – ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Kiemelte, a felek a kölcsönösszeget a szerződésben pontosan meghatározták 190.000.000,- Ft-ban. Kifejtette, az árfolyamváltozás, árfolyamrés és különböző költségek csak a devizaalapú kölcsönszerződések elszámolása körében értelmezhetők. Hangsúlyozta, a perbeli szerződés nem fogyasztói szerződés, ezért arra a Hpt. 213. §-ában foglaltak nem irányadók. Állította, a szerződés felmondása részéről ok- és jogszerű volt, az irányadó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelt, az IMF és a Magyar Állam közötti megállapodás pedig a peres felek magánjogi jogviszonyára nem hat ki.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Határozatának indokolásában megállapította, hogy az alperes elsődleges – ítélt dologra irányuló – alaki ellenkérelmét a Szegedi Ítéltábla Pkf.II.20.795/2014/1. számú végzésével már elbírálta. Rámutatott, a Kúria által hatályában fenntartott előzményi jogerős ítélet szerint a perbeli szerződés devizaalapú kölcsönszerződés, amelynél a törlesztő részletek összege árfolyamváltozás, árfolyamrés, illetőleg egyoldalú szerződésmódosítás miatt változhat, ez a folyamat azonban már a kölcsönbe vevő ellenszolgáltatását érinti, ezért a felperesek Ptk. 523. § (1) bekezdésére való hivatkozása alaptalan. Az IMF és a Magyar Állam között megállapodásra történt utalással összefüggésben kifejtette, annak sem az egyedi kölcsönszerződés, sem a biztosítéki célú szerződések tekintetében nincs jelentősége. Az üzletszabályzat és a kölcsönszerződés sem tartalmaz ehhez kapcsolódó alperesi kötelezettséget. Megjegyezte, a felperesek sem állították, hogy lenne olyan konkrét szerződési, jogszabályi rendelkezés, melyet az alperes megsértett volna.

Az ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, mely elsődlegesen hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra történő utasítására, másodlagosan annak megváltoztatásával a kereseti kérelmük szerinti döntés meghozatalára irányult. Álláspontjuk az volt, a felmondás már önmagában azért érvénytelen, mert az alperes a Ptk. 205. §-ában megfogalmazott együttműködési kötelezettségének nem tett eleget, amikor a kölcsönszerződésben kikötött törlesztő részletek egy részét bár igényelhetette volna a Magyar Államtól, de azt elmulasztotta. Ha ezt

megteszi, elkerülhető lett volna a szerződés felmondása. Véleményük szerint ugyanakkor a kölcsönszerződés teljes érvénytelensége is megállapítható, mert az formálisan ugyan nem tekinthető fogyasztói szerződésnek, azonban a Hpt. már hatályon kívül helyezett, de a szerződés megkötésekor hatályos, kifejezetten a fogyasztói szerződésekre vonatkozó 211- 213. §-ai beépítésre kerültek a szerződésbe. Véleményük szerint az elsőfokú bíróság nem tett eleget tényállás feltárási és indokolási kötelezettségének sem, nem foglalkozott a felperesi bizonyítékokkal, kitért az érdemi döntés elől.

A felperesek a másodfokú tárgyaláson új bizonyítékként hivatkoztak a Kúria Gfv.VII.30.112/2015/5. számú ítéletére, amely az alperes egyes általános szerződési kikötéseit tisztességtelennek minősítette. Erre figyelemmel az üzletszabályzat VII.1. pontját, mint tisztességtelen szerződési kikötést megtámadták és emiatt is kérték az érvénytelenség megállapítását.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokai alapján. Utalt arra, hogy jogerős döntés bírálta el azt a kérdést, miszerint a perbeli szerződés nem minősül fogyasztói jellegűnek. Osztotta az elsőfokú ítélet jogi álláspontját tekintetben is, hogy az IMF és a Magyar Állam közötti megállapodásnak a felek magánjogi jogviszonyában nincs jelentősége.

A felperesek másodfokú eljárásban előterjesztett nyilatkozata kapcsán hivatkozott arra, hogy – mivel a perbeliek nem fogyasztói szerződések – a szerződési kikötés tisztességtelensége csupán megtámadási oknak minősül, a megtámadási határidő pedig már eltelt.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és abból levont jogi következtetési is minden tekintetben helytállóak.

A fellebbezés kapcsán az ítéletábra az alábbiakat emeli ki:

Jelen esetben korábbi jogerős ítélet állapította meg, hogy a jogvita alapját képező kölcsönszerződés nem minősül fogyasztói jellegűnek, így ez a kérdés ítélt dolog, melyből következően a felperesek ezt jelen perben sem tehetik vitássá (Pp. 229. § (1) bekezdés). Alaptalan felpereseknek az a fellebbezésben kifejtett azon álláspontja is, mely szerint a formai szempontból nem fogyasztói szerződés tartalmilag valójában fogyasztóinak minősül, mivel abba beépítésre kerültek a Hpt. szerződéskötéskor hatályos 211-213. §-ai is. A szerződés fogyasztói jellegét ugyanis alapvetően a szerződő személye, a szerződéskötés célja (1996. évi CXII. tv. (Hpt.) 2. számú melléklet III.4. pontja) határozza meg, amire utal a tartalom (Ptk. 685. § d), e) pont). A Ptk. 200. § (1) bekezdésében szabályozott rögzített szerződéskötési szabadság elvéből következően ugyanakkor nincs akadálya annak, hogy a felek olyan jogszabályi rendelkezéseket foglaljanak kötelezettségként a megállapodásukba, amelyek enélkül nem vonatkoznának az adott jogviszonyra. A fogyasztók védelmében hozott jogszabályi előírások szerződésbe történő esetleges beemelése azonban a nem fogyasztói szerződést nem teszi fogyasztóivá, mindössze azt tükrözi, hogy a felek éltek a szerződési szabadságukkal és magukra nézve a jogszabályihoz képest szigorúbb kötelezettséget rögzítettek. Megjegyzi az ítéletábra, a felperesek által hivatkozott Hpt. 211. §-a a hitelintézetek betétszerződéseire és az értékpapír kibocsátásra vonatkozóan tartalmaz szabályokat, a perbeli szerződés viszont nem tartozik ezek körébe, emellett az alperesi jogelőd nem minősül hitelintézetnek, hanem pénzügyi vállalkozás. A Hpt. 212-213. §-ai pedig a fogyasztási lakossági kölcsönszerződés kötelező tartalmi elemeit határozzák meg, melyeknek a szerződésbe történő beemelésére vonatkozó felperesi állítás nem értelmezhető, mivel az eljárás során mindvégig kifogásolták, hogy a szerződés hiányos a Hpt. 213. § (1) bekezdésében rögzített kötelező tartalmi elemek tekintetében, így pl. a kölcsön összege nem került megfelelően meghatározásra. Egyebekben lényeges, hogy a fogyasztási szerződés fogalmát a Hpt. 2. számú melléklet III.5. pontja határozza

meg, nagyrészt a Ptk. 685. § e) pontjának fogyasztói szerződést definiáló szabályához hasonlóan, a lakossági kölcsönszerződés fogalmát pedig ugyanezen melléklet 13. pontja, a perbeli főkötelezettséget rögzítő kölcsönszerződést viszont jogi személyek kötötték egymással, így a Hpt. fogyasztási szerződésre vonatkozó rendelkezései emiatt sem vonatkozhatnak a jelen jogügyletre. Mindezek egyben azt is eredményezik, hogy a felperesek a fogyasztóvédelem körében hozott intézkedésekre, irányelvekre alappal nem hivatkozhatnak.

A felperes fellebbezésében fenntartotta azt az álláspontját, miszerint a kölcsön összege nem került a szerződésben meghatározásra. A Ptk. 523. § (1) bekezdése értelmében kölcsönszerződés alapján a pénzintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni. Az idézett jogszabályból következően a kölcsön összege az, amelyet a szerződésben a feleknek egyértelműen meg kell határoznia, hiszen az adós által teljesítendő ellenszolgáltatás lényegében csak az ún. szívességi (vagyis ügyleti kamat-, költség- és járulékmentes) kölcsön esetén határozható meg konkrét összegben. Egyéb esetekben – többségében – az pontosan nem számítható ki a szerződéskötéskor, függ ugyanis a teljesítési időpontoktól, az árfolyamváltozástól, változó kamatozású szerződéseknél pedig a kamatláb módosulásától is. Jelen esetben a kölcsönbevevő által teljesítendő összeg az, amit a szerződés számszerűen nem rögzít, ilyen követelményt azonban a vonatkozó jogszabályi előírások nem is támasztanak a kölcsönszerződéssel szemben.

Ugyancsak helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy a felperesek alaptalanul vitatták a kölcsönszerződés alperes általi felmondásának jogszerűségét jogosulti késedelemre, illetve az együttműködési, tájékoztatási kötelezettség alperes általi megszegésére hivatkozással. A Ptk. 302. §-a tartalmazza a a jogosulti késedelmet keletkeztető tényállásokat, a felperesek azonban nem jelölték meg, hogy a törvényben taxatív felsorolt esetek közül melyik megvalósulását állítják, s nem tettek olyan tényelőadást sem, amelynek alapján azok bármelyikének fennállta megállapítható lenne. Oszttja az ítéletábra az elsőfokú bíróság azon álláspontját is, miszerint a felek magánjogi jogügyletéből fakadó jogvita elbírálása szempontjából az IMF és a kormány közötti megállapodás irreleváns. Az állami garancia lehívásának elmulasztása nem sérti a Ptk. 4. § (1) bekezdésében rögzített alapelvet azért sem, mert a főkötelezettséget teremtő perbeli kölcsönszerződés nem sorolható a hivatkozott megállapodással érintett köbe, azaz a háztartások átutemezett jelzálogtartozásai közé.

A felperesek másodfokú eljárásban tett nyilatkozatával kapcsolatosan az ítéletábra álláspontja a következő:

A Pp. 235. § (1) bekezdése értelmében fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy az új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az – elbírálása esetén – reá kedvezőbb határozatot eredményezhetett volna. Jelen esetben a felperesek a 2015. július 7-én született Kúriai határozat alapján megtámadták az ÁSZF VII.1. pontját, ez azonban rájuk nézve figyelembe vétele esetén sem eredményezhetett volna kedvezőbb határozatot. A nem fogyasztói szerződésekben alkalmazott tisztességtelen általános szerződési feltételek a Ptk. 209/A. § (1) bekezdése alapján ugyanis csupán megtámadhatók, a megtámadás határideje pedig egy év, ami a Ptk. 236. § (1) bekezdés c) pontja értelmében a sérelmet szenvedett fél teljesítésekor kezdődik, részletekben való teljesítéskor – amilyen a kölcsönszerződés teljesítése is – az első részlet megfizetésével. A felperesek – amint arra az alperes helyesen hivatkozott – ezt az egy éves megtámadási határidőt elmulasztották, így az általuk kifogásolt szerződési kikötések tisztességtelensége érdemben nem vizsgálható.

A kifejtettetekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperesek fellebbezése eredménytelennek bizonyult, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében egyetemlegesen kötelesek megfizetni az alperes fellebbezési eljárással kapcsolatos – ügyvédi munkadíjból álló – költségeit, amelynek összegét az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés c) pontja és (5) bekezdése szerint a perérték alapján megállapíthatóhoz képest a (6) bekezdése alapján mérsékelt összegben határozta meg, figyelemmel az alperesi képviselő fellebbezési eljárásban kifejtett munkájának mértékére, annak időszerűségletére.

Ugyancsak pervesztességükre figyelemmel kötelezte az ítéltábla a felpereseket az Itv. 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték – szintén egyetemleges – viselésére.

S z e g e d, 2015. december hó 11. napján

Dr. Kiss Gabriella sk. .	Bálint Attila sk. .	Bánfalvi-Bottyán Csilla sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró